

УДК 316.77:004.77:351.85-049.65

Добровольська Вікторія Василівна

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
доцент кафедри культурології та інформаційних
комунікацій Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
ORCID: 0000-0002-0927-1179
vika_dobrovolska@ukr.net

Пелецишин Андрій Миколайович

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальних комунікацій та
інформаційної діяльності Національного
університету «Львівська Політехніка»
ORCID: 0000-0002-5022-0410
apele@ridne.net

Вус Володимир Анатолійович

аспірант кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська Політехніка»
ORCID: 0000-0003-4980-5195
volodymyr.a.vus@lpnu.ua

ФАКТОР СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ЗАВДАННЯХ ЗАХИСТУ СУСПІЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБРАЗУ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Мета статті полягає у визначенні основних підходів до захисту суспільного інформаційного образу закладів культури від можливих шкідливих впливів у соціальних мережах. **Методологія дослідження** складається з сукупності методів аналізу, синтезу, порівняльного, натурального спостереження, класифікації та визначенні структури об'єктів. **Наукова новизна** полягає у визначенні фактора соціальних мереж у завданнях захисту суспільного інформаційного образу закладів культури, таких як архіви, бібліотеки, музеї, мистецькі заклади, клуби, народні дома тощо. Встановлено, що попри колосальний позитивний вплив на розвиток суспільства та рівень життя, соціальні мережі здатні також бути середовищем шкідливої для суспільства діяльності. Визначено такі шкідливі впливи та їхнє значення для інформаційного образу закладів культури в суспільстві. Встановлено, що з ряду причин заклади культури є більше об'єктами ніж суб'єктами соціокомунікаційних процесів у глобальних мережах, що є власне, основним чинником зростання ризиків. Запропоновано концепцію переходу до суб'єктної, суспільно-активної діяльності закладів культури в соціальних мережах, суттю якої повинне стати створення та розміщення в соціальних мережах суспільно-корисного контенту, на який сьогодні є відчутний попит. Виходячи з суб'єктності закладів культури, визначено два основні класи інструментарію захисту від шкідливих впливів: правовий та інформаційний. Для кожного з них визначено особливості, переваги та недоліки. Запропоновано можливі види інформаційних ресурсів, що можуть бути використані у такій діяльності. **Висновки.** Заклади культури повинні стати одним з вагомих чинників формування інформаційного простору в національному та глобальному вимірі, водночас проводячи свою діяльність з врахуванням можливих загроз інформаційного характеру, та відповідним чином будувати активну стратегію формування власного інформаційного образу в соціальних мережах.

Ключові слова: соціальні мережі; імідж; інформаційний образ; заклади культури; глобальні мережі; інтернет.

Добровольская Виктория Васильевна, кандидат наук по социальным коммуникациям, доцент, доцент кафедры культурологии и информационных коммуникаций Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств; Пелецишин Андрей Николаевич, доктор технических наук, профессор, заведующий кафедрой социальных коммуникаций и информационной деятельности Национального университета «Львовская Политехника»; Вус Владимир Анатольевич, аспирант кафедры социальных коммуникаций и информационной деятельности Национального университета «Львовская политехника»

Фактор социальных сетей в задачах защиты общественного информационного образа учреждений культуры

Цель статьи заключается в определении основных подходов к защите общественного информационного образа учреждений культуры от возможных вредных воздействий в социальных сетях. **Методология исследования** состоит из совокупности методов анализа, синтеза, сравнительного, натурального наблюдения, классификации и определении структуры объектов. **Научная новизна** заключается в определении фактора социальных сетей в задачах защиты общественного информационного образа учреждений культуры, таких как архивы, библиотеки, музеи, учреждения искусства, клубы, народные дома и тому подобное. Установлено, что несмотря на колоссальное положительное влияние на развитие общества и уровень жизни, социальные сети способны также быть средой вредной для общества деятельности. Определены следующие вредные воздействия и их значение

для інформаційного образу учреджень культури в обществe. Установлено, що по ряду причин учредження культури являється більше об'єктами ніж суб'єктами соціокомунікаційних процесів в глобальних мережах, являється власне, основним фактором росту ризиків. Предложена концепція переходу к суб'єктивній, общественно-активній діяльності учреджень культури в соціальних мережах, суттю котрої повинно стати створення і розміщення в соціальних мережах общественно-корисного контенту, на який сьогодні є чутливий запит. Виходячи з суб'єктивності учреджень культури, визначені два основні класи інструментарію захисту від шкідливих впливів: правовий і інформаційний. Для кожного з них визначені особливості, переваги і недоліки. Предложені можливі види інформаційних ресурсів, які можуть бути використані в такій діяльності. **Висновки.** Учредження культури повинні стати одним з важливих складових формування інформаційного простору в національному і глобальному вимірах, одночасно проводячи свою діяльність з урахуванням можливих загроз інформаційного характеру, і відповідним чином будувати активну стратегію формування власного інформаційного образу в соціальних мережах.

Ключові слова: соціальні мережі; імідж; інформаційний образ; учредження культури; глобальні мережі; інтернет.

Dobrovolska Viktoriya, Doctor of Philosophy in Social communications, associate professor, associate professor of the Department of Cultural Studies, and Informational Communications, National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts; Peleshchyn, Andriy, Doctor of Technical Sciences, professor Head of the Social Communications and Information Activity Department, Lviv Polytechnic National University; Volodymyr Vus, Postgraduate student of the Social Communications and Information Activity Department, Lviv Polytechnic National University

Factor of social networks in the protection of the social information sector of cultural institutions

The purpose of the article. The purpose of the paper is to determine the main approaches to protecting the public information image of cultural institutions from possible social effects in social networks. The **methodology** of the research consists of a set of methods of analysis, synthesis, comparative, physical observation, classification and definition of the structure of objects. **Scientific novelty** is to determine the factor of social networks in the tasks of protecting the public information image of cultural institutions, such as archives, libraries, museums, clubs, etc. It has been established that despite a colossal positive impact on society's development and standard of living, social networks can also be a harmful environment for society. The following harmful influences and their significance for the information image of cultural institutions in society are identified. It has been established that for a number of reasons, cultural institutions are more objects than subjects of socio-communicative processes in global networks, which is, in fact, a major factor in the growth of risks. The concept of the transition to the subjective, socially active activity of cultural institutions in social networks, the essence of which should be the creation and placement of socially useful content in social networks, for which there is a tangible demand, is proposed. Based on the subjectivity of cultural institutions, two main classes of tools for protecting against harmful effects are identified: legal and informational. For each of them, features, advantages and disadvantages are defined. Possible types of information resources that can be used in such activity are offered. **Conclusions.** Cultural institutions should become one of the important factors in the formation of the informational space in the national and global dimensions, while conducting its activities taking into account possible threats of informational character and, accordingly, building an active strategy for the formation of their own information image in social networks.

Key words: Social networks; image; information image; cultural institutions; global networks; Internet.

Актуальність роботи. Захист від різних видів інформаційних впливів небажаного характеру був одним з головних факторів безпеки впродовж всієї сучасної історії людства. Пропаганда, дезінформація, поширення внутрішньої напруги та панічних настроїв серед населення були одним з інструментів отримання переваги в конфліктах, одним з елементів навіть прямого військового протистояння.

Особливо значим цей фактор став в 20 столітті, ставши одним з ключових елементів поширення глобальних впливів великих держав через ідеологічні та культурні впливи. В кінці 20 сторіччя з'явився спеціальний термін «м'яка сила» щодо впливів даного класу. Проте, з появою Інтернету та його трансформацією в соціоінформаційну систему глобального масштабу характер та можливості таких інформаційних впливів драматично змінилися [1-8]. Відкрилися нові напрямки для таких впливів та інструменти їх реалізації, а саме соціальні середовища Інтернету (CCI): соціальні мережі, форуми, блоги, вікі-сайти тощо [2, 7, 9-13]

Аналіз останніх досліджень. Серед факторів, що визначають критично важливе значення соціальних середовищ Інтернету (у першу чергу соціальних мереж), є такі [2, 13-18]:

- охоплення більшої частки населення;
- висока швидкість поширення інформації;
- високий рівень соціальних зв'язків (до кількох тисяч на акаунт);
- відчуття певної психологічної близькості;
- значні можливості по фальшивій персоніфікації.

Дані фактори визначають CCI як середовища, у яких здійснюється як корисна так і шкідлива інформаційна діяльність. Корисне значення таких середовищ є безсумнівним, важливим для всіх сфер політичного, економічного, культурного життя держави, проте їхній аналіз виходить за межі роботи. Шкідлива інформаційна діяльність серед іншого може проявлятися у:

- знищенні позитивних ефектів від CCI – руйнування спільнот, дискредитація корисних проєктів тощо;
- поширенні дезінформації – наклепів, панічних настроїв тощо;
- розпалюванні ворожнечі – стимулювання громадянських конфліктів, ворожнечі за конфесійними, національними, расовими ознаками тощо;

- шахрайство – організація фінансових афер та пірамід, обман тощо.

Наведені (та інші не перераховані) загрози та фактори визначають актуальність завдань з захисту та безпеки інформаційного простору держави. Слід відмітити, що за своєю суттю вони значно відрізняються від суміжних до них завдань кібербезпеки. Хоча значна частина завдань кібербезпеки також стосується ССІ та інших динамічних сервісів Інтернету, притому частка таких завдань усе зростає, характер таких завдань лежить в вдосконаленні мережевого та програмного забезпечення, виявленні та усуненні вразливостей тощо. Відповідно, відрізняються інструментарій та кваліфікація виконавців а завдання кібербезпеки є допоміжними, утилітарними, в загальній системі безпеки інформаційного простору.

Мета статті полягає у визначенні основних підходів до захисту суспільного інформаційного об'єкту закладів культури від можливих шкідливих впливів у соціальних мережах.

Основний матеріал. Відзначений вище стрімкий розвиток інформаційних та комунікаційних технологій, зокрема глобальної мережі Інтернет, став одним з причин зменшення ролі закладів культури як осередків соціальних комунікацій. Через характерну для таких закладів пасивність у впровадженні сучасних ІТ та у питаннях організації комунікаційних майданчиків на платформах нового покоління технічно грамотні молоді громадяни вже не розглядають такі заклади як бібліотеки, клуби тощо як осередки спілкування, уже давно віддають перевагу соціальним мережам.

Громадські заклади культури України у формуванні таких майданчиків активної систематичної, адміністративно планованої участі практично не беруть. З переходом основних комунікаційних процесів з традиційного спілкування до спілкування в Інтернеті університети уже втратили суспільну роль майданчика обміну практичними знаннями.

Таким чином, у суспільстві наявна негативна тенденція щодо втрати впливу закладів культури на процеси суспільної комунікації, хоча вони і надалі є об'єктом, навколо якого об'єднуються учасники соціальних мереж, зокрема в силу наявних технологій пошуку потенційних учасників для організації спільнот, нарівні з закладами освіти та географічними ознаками.

Таким чином для закладів культури в Україні є характерно:

- об'єктність – навколо них формуються спільноти користувачів соціальних мереж;

- недостатня суб'єктність – мало впливають на комунікаційні процеси, що відбуваються у межах віртуальних спільнот.

Зазначимо, що аналогічну характеристику можна застосувати до закладів культури не лише в Україні, але і в багатьох інших розвинутих країнах та країнах, що розвиваються.

Як результат, основні комунікації навколо закладів культури, є малокорисні для суспільства держави (в окремих випадках можуть бути навіть і шкідливими).

Очевидно, що така ситуація суттєвих змін, на рівні держави необхідно перейти від статичного спостерігача публічних комунікацій у глобальній мережі до активної участі закладів культури які могли би бути координаторами процесів формування та документування сучасних пластів культурного життя суспільства у соціальних мережах. Слід зазначити, що у сучасних умовах є відчутний суспільний запит на таку соціальну роль закладів культури.

Суть активної позиції закладів культури у комунікації в соціальних мережах не повинна зводитися до простої реклами бібліотеки чи клубу (такий підхід є неефективним і ризикованим для репутації закладу), а полягати в створенні цінної для суспільства інформації просвітницького, наукового, навчального та довідкового характеру [1, 6] задокументованої у формі дописів у соціальних мережах. Адже користувачам соціальних мереж потрібна уже не просто інформація, подана в доступній та зручній формі та в актуальному для нього контексті. Лише тоді така інформація матиме цінність для людини та суспільства.

Очевидно, що заклади культури (особливо бібліотеки та архіви) мають величезний потенціал для створення такого контенту (точніше сам контент у формі, що потребує певного доопрацювання перед поданням у соціальних мережах), проте формування і розміщення його в соціальних мережах є трудомісткою, часто технічно складною, фінансово затратною задачею, яка може не входити в число оперативних задач (надання послуг читачам, обслуговування запитів громадян). Це актуалізує для держави завдання розроблення системи стимулів для закладів культури, які би враховували їхню активність у глобальному інформаційному просторі та корисну для суспільства діяльність.

На відміну від традиційної уже для соціальних мереж рекламно-інформаційної діяльності, створення суспільно-корисного наповнення є складнішою з організаційної та технічної точок зору задачею, адже серед інших вирішуються завдання опрацювання даних різних джерел та документів (часто – паперового формату), знаходження юридично виважених компромісів у питаннях інтелектуальної власності.

Водночас виграші від такої активності є незрівнянно відчутнішими ніж від рекламних повідомлень. Адже результатом є контент, що корисний для суспільства і тривалий час «житиме» у соціальній мережі (поширюватися, дискутуватися, цитуватися в інших дописах). Цей контент зберігатиме асоційованість з закладом культури і, відповідно, забезпечуватиме додаткову привабливість та авторитетність закладам культури, що створили контент. Слід відзначити, що аналогічний підхід зараз ак-

тивно апробується окремими провідними закладами вищої освіти і, відповідно, теоретично пропрацьовується [18-23].

Проте, соціальні мережі забезпечують не лише нові можливості для закладів культури з їх популяризації та комунікації з суспільством. Іншою стороною соціальних мереж є нові можливості для здійснення компрометації окремих закладів культури та руйнуванню культурного поля держави у цілому.

Організаторами агресивних дій проти закладів культури зокрема можуть бути: деструктивно чи антидержавно налаштовані соціальні групи чи навіть конкуренти, аналогічно до сфер бізнесу (Інтернет-маркетингу) чи політики.

За аналогією з іншими сферами діяльності [20, 22, 24] визначимо такі класи інструментів протидії агресивним діям проти закладів культури:

- правовий;
- інформаційний.

Далі розглянемо кожен з них детальніше, їхні переваги та недоліки, основні вимоги до процесу інформаційної діяльності та способи реалізації.

Правовий – ґрунтується на застосуванні законодавчої бази держави, зокрема на нормативно-правових актах, що регулюють соціальні комунікації та глобальні мережі.

Перевага: задіяння правових та силових ресурсів держави, включно з можливостями притягнення агресора до цивільної та кримінальної відповідальності. Важливим чинником підсилення правового інструментарію є світова тенденція до збільшення відповідальності за вчинки у соціальних мережах.

Недоліки: складність юридичного провадження, часта неоднозначність трактування рішень, неефективність проти технічно грамотних анонімів, складність у впровадженні в міжнародному просторі, висока вартість послуг юристів. Окрім того, в Україні на сьогодні слабо розвинута законодавча база для боротьби з загрозами, що поширюються у соціальних мережах, наявні очевидні послаблення проти зловмисників. Наприклад, у базовому для даної сфери законі «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [17] безпосередньо в п.3 Статті 2 виключено з об'єктів задіяння закону (далі цитата) «*соціальні мережі, приватні електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет (включаючи блог-платформи, відеохостинги, інші веб-ресурси)*».

Інформаційний – ґрунтується на активному розміщенні контенту, який є основою для позитивного образу закладу культури в очах користувачів соціальних мереж.

Перевага: використання наявних інформаційних ресурсів закладу культури, одночасне збільшення його привабливості, створення образу закладу як установи з високим рівнем суспільної цінності та довіри.

Недоліки: повільне розгортання захисту якщо в закладі культури відсутні підготовлені до публікації інформаційних ресурсів потрібної стилістики та тематики, окрім того вимагається високий рівень комп'ютерної грамотності в сучасних електронних середовищах.

Вибір інструментарію повинен здійснюватися керівництвом закладу культури на основі наявних ресурсів (інформаційних та кадрових) та стратегії розвитку.

Як бачимо, ключовим фактором успіху інформаційного підходу як до формування позитивного суспільного образу так і його захисту від можливих агресивних впливів у соціальних мережах є наявність у межах закладу культури інформаційного ресурсу, який може бути розміщений у публічному просторі, зокрема в соціальних мережах.

Слід зазначити, що природа такого ресурсу визначається напрямком діяльності закладу культури. Зупинимося трохи детальніше на цьому питанні і розглянемо основні можливі класи інформаційних ресурсів для окремих типів закладів культури: музеїв, архівів, мистецьких закладів, клубів, бібліотек.

Для музеїв головними ресурсами, що можуть бути розміщені в соціальних мережах є:

- мультимедійні матеріали (як правило – фотоматеріали) про експонати музею з текстовим супроводом;
- мультимедійні матеріали (як правило – відеоматеріали) про наявні колекції або тематичні підбірки експонатів музею з гіпертекстовим супроводом;
- відеоекскурсії музеєм з текстовим або гіпертекстовим супроводом;
- відеоуроки з основних (історія, біологія, природознавство тощо) та допоміжних (ре-ставрація, рукоділля, виставкова діяльність тощо) дисциплін.

Для архівів головними ресурсами для соціальних мереж є:

- мультимедійні матеріали (як правило – фотоматеріали) про цінні архівні матеріали;
- мультимедійні матеріали (як правило – фотоколекції) про наявні колекції або тематичні підбірки документів архіву з гіпертекстовим супроводом;
- відеоекскурсії архівом з текстовим або гіпертекстовим супроводом.

Для мистецьких закладів, клубів, народних домів головними ресурсами для інформаційного образу в соціальних мережах є:

- мультимедійні матеріали (як правило – відеоматеріали) про цікаві і яскраві заходи;

- прямі відеотрансляції цікавих подій;
- оголошення про події та публічні дискусії щодо їхньої організації.

У силу універсальності завдань що постають перед бібліотеками на сьогодні можна вважати, що для них зберігають актуальність усі інші наведені вище види інформаційних ресурсів, окрім того, бібліотеки можуть задіювати великий масив текстових матеріалів (книги, статті тощо), які можуть бути оцифровані та викладені в широкий доступ (за умови відсутності обмежень на інтелектуальну власність).

Таким чином, ми бачимо що заклади культури володіють значним інформаційним ресурсом для формування власного стійкого до негативних впливів образу в соціальних мережах.

Висновки. Сучасний стан розвитку інформаційно-комунікаційних технологій актуалізував перед закладами культури широкий спектр завдань, серед яких своє місце займає формування власного інформаційного образу в очах суспільства. В умовах становлення соціальних мереж як основного комунікаційного середовища у глобальному, національному і навіть місцевому вимірах заклади культури повинні займати активну позицію у мережах, допомагаючи суспільству накопичувати цінну інформацію. Водночас заклади культури повинні усвідомлювати, що нові технології і середовища несуть у собі також і нові загрози, зокрема для суспільного образу установи. Встановлено, що ефективними для протидії таким загрозам за певних умов є юридичні та інформаційні інструменти. Показано основні шляхи їх ефективного застосування на практиці.

Література

1. Жарков Я. М., Компанцева Л. Ф., Остроухов В. В. та ін. Історія інформаційно-психологічного протидіяння: підруч. / за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є. Д. Скулиша. Київ: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
2. Ланко Д. А., Левченко О. В. Форми ведення інформаційної боротьби: практичний підхід до понятійно-апарату. Наука і оборона. 2013. № 3. С. 21–27.
3. Гапеева О. Л. Інформаційна безпека на пострадянському просторі: системно-історичний аналіз. Грані: науково-теоретичний альманах. 2016. № 140. С. 93–99.
4. Гапеева О. Л. Деякі питання забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Військово-історичний вісник. 2017. № 3. С. 31–39.
5. Гапеева О. Л. Актуальні проблеми інформаційної безпеки: досвід ОДКБ. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційний вимір гібридної війни: досвід України». Київ, 11 травня 2017 р., С. 102–107.
6. Горбулін В. П., Додонов О. Г., Ланде Д. В. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання [Текст]: монографія. Київ. Інтертехнологія 2009. 163 с.
7. Добровольська В.В., Пелешишин А.М. Вікіпедія як інструмент документування явищ соціально-культурної сфери. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2018. № 3. С. 82-87.
8. Зелинский С. А. Информационно-психологические войны (Современные психотехнологии манипулирования). URL: <http://psyfactor.org/lib/zln3.htm/>.
9. Гумінський Р.В., Пелешишин А. М. Загрози інформаційної безпеки держави в соціальних мережах. Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України: науково-технічний журнал. Харків, 2013. 2(11). С.192 – 199.
10. Гумінський Р.В., Пелешишин А. М., Корж Р. О. Визначення рекомендацій щодо інформаційного впливу на структуру віртуальної спільноти. Безпека інформації: наук.-практ. журнал. Київ, 2014. № 3 (20). С. 264 – 273.
11. Carley K., Lee J., Krackhardt D. Destabilizing networks [Text] Connections, 2002. Vol. 24, Issue 3. P. 79–92. 2. Stohl, C. Networks of Terror: Theoretical Assumptions and Pragmatic Consequences [Text]
12. Інформаційна безпека України: блогери в гібридній війні URL: <http://voi.com.ua/news/775988/>.
13. Литвинов Д., Крикунов А. Социальные сети как поле арены информационного противоборства. Дипломатика: спецвыпуск. С. 139–145.
14. Butera F. Adapting the Pattern of University Organisation to the Needs of the Knowledge Economy. European Journal of Education. 2000. Vol. 35. No 4. pp. 377–498.
15. Молодецька К. Соціальні інтернет-сервіси як суб'єкт інформаційної безпеки держави. Information Technology and Security. 2016. Vol. 4, № 1. С. 13-20
16. Ших К. Эра Facebook. Как использовать возможности социальных сетей для развития вашего бизнеса [Текст]. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2010. С.304.
17. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України URL : Закону України від 05 жовтня 2017 № 2163-VIII. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>. – Назва з титул. екрана.
18. Мерцалова Т.А. Информационная открытость системы образования: Вопросы эффективности государственной политики. Вопросы образования: журнал. 2015. №2. С.40-47.
19. Павлов С.Н. Информационная политика вуза, формирование общественного мнения как инструменты создания позитивного имиджа. Вестник Томского государственного педагогического университета. Томск, 2012. №6. С.43-47.
20. Korzh R., Peleshchyn A., Fedushko S., Syerov Y. Protection of University Information Image from Focused Aggressive Actions. Advances in Intelligent Systems and Computing.– Springer International Publishing. 2017. Volume 543. pp. 104-110.
21. Korzh R., Peleshchyn A., Syerov Y., Fedushko S. The cataloging of virtual communities of education thematic. Webology, 11(1), Article 117. 2014. Available at: <http://www.webology.org/2014/v11n1/a117.pdf>

22. Korzh R., Peleshchyshyn A., Syerov Yu., Fedushko S. University's Information Image as a Result of University Web Communities' Activities. *Advances in Intelligent Systems and Computing*. – Springer International Publishing: 2017. Series Volume 512. pp. 115-127.

23. Korzh R., Peleshchyshyn A., Trach O. Determination of the Set of Virtual Communities Indicators for Higher Education Institutions (HEI). Сучасні проблеми радіоелектроніки, телекомунікацій, комп'ютерної інженерії: матеріали XII Міжнар. конф., присвяч. 170-річчю заснування Національного університету «Львівська політехніка», 25.02–01.03 2014 р., Львів, Славське, Україна. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів, Вид-во Львів. політехніки, 2014. С. 357-360.

24. Пелешишин О. П. Аналіз та протидія загрозам маркетинговій позиції підприємства в онлайн-спільнотах. Захист інформації. Національний авіаційний університет. Київ, 2013. Том 15. № 3 (2013). С.217-224.

References

1. Zharkov, Ya.M. & Kompantseva, L.F. & Ostroukhov, V.V. & Petryk, V.M. & Prysyzhnyuk, M.M. & Skulysh, E. D. (2012). History of information-psychological confrontation. E.D. Skulisha (Ed.). Kyiv: Science-appearance. Department NA SB of Ukraine [in Ukrainian].

2. Lanko, D.A. & Levchenko, O.V. (2013). Forms of conducting an information struggle: a practical approach to the conceptual apparatus. *Science and defense*, 3, 21-27 [in Ukrainian].

3. Hapeeva, O.L. (2016). Information security in the post-Soviet space: systematic-historical analysis. *Grani: scientific and theoretical almanac*, 140, 93-99 [in Ukrainian].

4. Hapeeva, O.L. (2017). Some issues of information security in Ukraine. *Military historical messenger*, 3, 31-39 [in Ukrainian].

5. Hapeeva, O.L. (2017). Actual problems of information security: CSTO experience: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Information dimension of the hybrid war: the experience of Ukraine» (pp. 102-107). Kyiv: [in Ukrainian].

6. Gorbulin, V.P. & Dodonov, A.G. & Lande, D.V. (2009). Information operations and public safety: threats, counteraction, modeling. Kyiv: Intertechnology [in Ukrainian].

7. Dobrovoska, V.V. & Peleshchyshyn, A.M. (2018). Wikipedia as a tool of the documentation of Phenomena of the social and cultural sphere, 3, 82-87

8. Zelinsky, S.A. Information-psychological wars (Modern psychotechnologies of manipulation). Retrieved from: <http://psyfactor.org/lib/zln3.htm/>.

9. Guminskyi, R.V. & Peleshchyshyn, A.M. (2013) The threats of state information security in social networks. *Nauka i tekhnika Povitryanych syl Zbroynych Syl Ukrainy: Scientific and Technical magazine*, 2(11), 192-199 [in Ukrainian].

10. Guminskyi, R.V. & Peleshchyshyn, A.M. & Korzh, R.O. (2014) Definition of recommendations for informational impact on the structure of the virtual community. *Bezpeka informatsii: Scientific and Practical magazine*, 3, 264-273 [in Ukrainian].

11. Carley, K. & Lee, J. & Krackhardt, D. (2002). Destabilizing networks // *Connections*, Vol. 24, Issue 3. – P. 79–92. 2.

12. Information security of Ukraine: bloggers in the hybrid war. Retrieved from: <http://psyfactor.org/lib/zln3.htm/>.

13. Litvinov, D. & Kryunov, A. Social networks as a field of informational confrontation arena. *Diplomacy: Special Issue*, 139-145 [in Ukrainian].

14. Butera, F. (2000). Adapting the Pattern of University Organisation to the Needs of the Knowledge Economy. *European Journal of Education*, Vol. 35. No 4. – pp. 377–498.

15. Molodetska, K. (2016). Social Internet services as a subject of information security of the state. *Information Technology and Security*, Vol. 4, 1, 13-20

16. Shih, K. (2010). Era Facebook. How to use social networking opportunities to grow your business. (p. 304). Moscow: Mann, Ivanov and Ferber [in Russian]

17. Law of Ukraine on basic principles of ensuring cybersecurity Ukraine from October 05. 2017 № 2163-VIII. (2017). Retrieved from : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>. [in Ukrainian].

18. Merzalova, T.A. (2015). Information openness of the education system: Issues of the effectiveness of state policy. *Educational Issues: Journal*, 2, 40-47 [in Ukrainian].

19. Pavlov, S.N. (2012). Information policy of the university, formation of public opinion as a means of creating a positive image. *Bulletin of the Tomsk State Pedagogical University*. Tomsk, 6, 43-47 [in Russian]

20. Korzh, R. & Peleshchyshyn, A. & Fedushko, S. & Syerov Y. (2017). Protection of University Information Image from Focused Aggressive Actions. *Advances in Intelligent Systems and Computing*.– Springer International Publishing.– Volume 543.– pp 104-110.

21. Korzh, R. & Peleshchyshyn, A. & Syerov, Yu. & Fedushko, S. (2014). The cataloging of virtual communities of education thematic. *Webology*, 11(1), Article 117. Available at: <http://www.webology.org/2014/v11n1/a117.pdf>

22. Korzh, R. & Peleshchyshyn, A. & Syerov, Yu. & Fedushko, S. (2017). University's Information Image as a Result of University Web Communities' Activities. *Advances in Intelligent Systems and Computing*. – Springer International Publishing: Series Volume 512.– pp 115-127.

23. Korzh, R. & Peleshchyshyn, A. & Trach O. (2014). Determination of the Set of Virtual Communities Indicators for Higher Education Institutions (HEI). Modern problems of radio electronics, telecommunications, computer engineering: materials XII International conf., dedicating 170th anniversary of the foundation of the Lviv Polytechnic «National University». (pp. 357-360). Lviv: Lviv. Polytechnic [in Ukrainian].

24. Peleshchyshyn, O.P. (2013). Analysis and counteraction to threats to the company's marketing position in online communities Information protection. *National Aviation University*, Vol. 15, 3, 217-224 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.09.2018 р.